

[Poul Hansen (Kalundborg).]

Der stod præcis det samme i regeringserklæringen af 7. oktober 1952 — endog med tilføjelsen: i denne rigsdagssamling. Det var altså den tidligere regerings hensigt at fremsætte forslaget i rigsdagssamlingen 1952—53. Det skete dog ikke. Når jeg nævner sagen, skyldes det også, at enkelte venstreblade mere eller mindre udtalt har taget stilling imod en afgivelse af de islandske håndskrifter, således „Vestkysten“, der håber, at ministeriet Hedtoft ikke må få held til at gennemføre en lovf herom. Det betyder forhåbentlig ikke, at venstre og det konservative folkeparti vil løbe fra det standpunkt, de indtog som regeringspartier.

Jeg beder i sagens interesse om, at den fhv. statsminister, det ærede medlem hr. Erik Eriksen, benytter anledningen til at erklære, at det for ham er en selvfølge at vedstå, at de på hans foranledning med de demokratiske partiers repræsentanter aftalte retningslinier i denne sag selvfølgelig også skal følges nu. Min opfordring gælder også den fhv. udenrigsminister, det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft, og den fhv. undervisningsminister, det ærede medlem hr. Hvidberg.

Med den nye grundlov står vi nu ved en ny begyndelse for vort folkestyre, og i socialdemokratiet nærer vi det håb, at den nye begyndelse ikke alene vil gælde rammen om folkestyret, men også dets indhold. At vi med andre ord står overfor indledningen til en ny frugtbar reformperiode. Regeringserklæringen anviser en række områder, hvor der bør tages fat på arbejdet.

Vi står ikke på bar bund. Under det moderne folkestyres første århundrede i vort land er stærke kræfter udløst, og en vældig økonomisk, social, kulturel og folkelig udvikling har fundet sted.

Fattige, oversete og fortrykte befolkningsgrupper har rejst sig. Vor tids andelsbonde er noget ganske andet, end jordbrugeren var, da Bondevennernes Selskab blev dannet. Den gamle almue fra udmark og overdrev er forsvundet, byernes hundsede fjerdestand ligeledes. Vi, hvis bedste- og oldeforældre hørte til disse lag af befolkningen, har nu selv hjemme i de nye talstærke befolkningsgrupper af husmænd, lønarbejdere og den moderne mellemstand af funktionærer og mindre næringsdrivende. Disse

grupper har ligesom gårdmandsstanden sat deres stærke præg på udviklingen — i kraft af deres organisationer og i kraft af faglig og almen dygtiggørelse. De har udnyttet demokratiets muligheder og har ladet sig inspirere af dets friheds- og lighedstanker.

Denne folkelige rejsning har sat sig spor i erhvervslivet, hvor organisatorisk formåen og personlig kunnen helt frem til dette øjeblik har medført en udnyttelse af det tekniske fremskridt, som ellers ikke havde været mulig. Ikke mindst er der grund til beundring for den hastige stigning i landbrugets produktionssevne. Også arbejderbefolkningens faglige dygtighed og menneskelige kvalitet har været af stor betydning for væksten i produktionen side om side med fremsynede industrilederes og håndværkeres indsats. Samfundets produktionskraft og velstand er forøget meget stærkt. Landets kapitaludstyr og det årlige nationalprodukt ligger milevidt foran, hvad det var for 100 år siden.

Samtidig har man gennem organisationernes, herunder især fagforeningernes, kamp og arbejde og igennem den politiske virksomhed skaffet alle dele af befolkningen andel i den materielle fremgang. Levestandarden er hævet, ved lovgivningsforanstaltninger er det kapitalistiske samfundsystems udskejelser blevet bremset, de ubemidlede befolkningsgruppers utrygge tilværelse er i nogen måde blevet omgærdet af den sociale lovgivnings beskyttelse; der er skaffet bedre muligheder for uddannelse og adgang til de kulturelle goder, classeskel er blevet delvis udjævnet — alt under arbejde og strid, gennem interessebrydninger og meningsudveksling, men også gennem samarbejde mellem modstående organisationer og forskellige politiske partier. Ind i dette billede væver sig de åndelige og kulturelle strømninger og rørelser, som folkestyrets første århundrede også har set rejse sig og brydes.

Betyder alt dette nu, at vi økonomisk, socialt og politisk har nærmet os hinanden så stærkt, at delingslinierne er udviskede? Betyder det, at vi alle er nået til den samfundsform, hvorunder vi varigt vil slå os ned, og at det kun er ubetydelige småting, vi strides om?

Et tidligere medlem af dette ting, forfatteren Arne Sørensen, gav i paradoksal form udtryk for en tankegang i denne ret-